

f50
bfestival maribor
borštnikovo theatre
srečanje festivalBILTEN
FBS07
22|10|15Ego
theatrum

Za Gledališče.

Opazovanje življenja na odru.

Živetje življenja na odru.

Predstava.

Umetni svet, ki ima vendar popolnoma
organska počela.Svet, ki nastane iz naših doživljanj,
opažanj, stališč, mnenj ...

Bi bilo mogoče živeti gledališče? Živeti predstavo bi pomenilo v popolnosti živeti svoje stališče, izpolniti vsak delček svojih stremenj in svojih strahov, ki bi te združili v eno osebo. Je to edini prostor, kjer so naše sanje – lepe sanje ali nočne more – eno z nami samimi? A saj sem eno s svojimi motivi tudi sedaj, ko sem sama, ko sem v družbi, ko premišljujem. A kako pokazati, kako deliti tega celostnega sebe z drugimi. (Ga hočem deliti?)

Zato je gledališče. Več kot le zato. To ni prostor egoizma, to je prostor, kjer je vsak ego tako izpolnjen, da sovpada z drugimi, se uglaši z drugimi. Prostor, kjer smo polni šele zato, ker dihamo skupaj z vsem preostalim svetom. Gledalci igralci besedilo luč zrak vonj misel ... (Brez vejic brez ločnic in vendar vsak najbolj svoj.) Predstava nas živi in mi živimo predstavo. Gledališče, da ga lahko odnesemo ven, s seboj, v svet, v dejanja, v misli, mora najprej poteči v nas. Ves čas potekati v nas.

Tu, na predstavi, sem celostni jaz, si celostni ti. *Ego theatrum*.

Katja Markič

FOTO: PETER UHAN

22. 10. 2015 | 19.00 | Stara dvorana

Tekmovalni program + Showcase

Thomas Mann

Čarobna gora

SNG Drama Ljubljana, Slovensko stalno gledališče Trst

Naslov izvirnika DER ZAUBERBERG

Premiera 27. 9. 2014, SNG Drama Ljubljana; 7. 11. 2014, Slovensko stalno gledališče Trst

Predstava traja 3 ure 20 minut in ima dva odmora.

Čarobna gora (nem. *Der Zauberberg*) je znamenit roman nemškega pisatelja in Nobelovega nagrajenca Thomasa Manna (1875-1955), ki velja za enega najpomembnejših pisateljev 20. stoletja. Navdih za roman je avtor dobil, ko so njegovi ženi leta 1912 zdravniki odkrili sum na jetiko in je morala dalj časa bivati v sanatoriju v Davosu. Med obiskovanjem žene ga je močno prevzela atmosfera sanatorija in tako je nastala zgodba, ki govori o mladem inženirju ladjedelništva Hansu Castorpu (v predstavi ga igra odlični Aljaž Jovanovič), ki pride v mondeno višinsko zdravilišče obiskat bolnega bratranca Joachima (Romeo Grebenšek). Sprva namerava tam ostati le štirinajst dni, vendar kmalu tam postane še sam bolnik in se tako njegov obisk zavleče za celih sedem let. Režiserki predstave Mateji Kolečnik uspe popolnoma poustvariti napeto atmosfero romana. Odlična igra, scenografija in kostumografija v kombinaciji s čudovito misteriozno zvočno atmosfero skladatelja Mitje Vrhovnika Smrekarja pa poskrbijo za to, da gledalci ostanejo prikovani na sedeže odprtih ust.

»Bolezen je nekaj častivrednega ... neumen človek je zdrav in navaden, bolezen pa mora narediti človeka plemenitega, pametnega in posebnega.« Thomas Mann

Lev Mastnak Trobentar

Čarobna gora

IGRAJO

HANS CASTORP Aljaž Jovanović • JOACHIM ZIEMSEN Romeo Grebenšek • LODOVICO SETTEMBRINI Igor Samobor • LEO NAPHTA Marko Mandić • DVORNI SVETNIK BEHRENS Vladimir Jurc •

DR. KROKOWSKI Luka Cimprič • MADAME CLAUDIA CHAUCHAT Nataša Barbara

Gračner • MYNHEER PIETER PEEPERKORN Ivo Ban •

GOSPA STÖHR Silva Čušin •

MARUSJA Patrizia Jurinčič AGRFT •

PARAVANT Gašper Jarni k. g. • HERMINE KLEEFELD Saša Mihelčič •

GOSPOD ALBIN Lovro Finžgar AGRFT •

ADRIATICA VON MYLENDONK Sabina

Kogovšek • STREŽNICA Nina Valič

REŽISERKA Mateja Koležnik •
PREVAJALKA Aleksandra Rekar •
AVTORICA DRAMATIZACIJE IN
DRAMATURGINJA Katarina
Pejović • SCENOGRAF Henrik Ahr •
KOSTUMOGRAF Alan Hranitelj •
SKLADATELJ Mitja Vrhovnik Smrekar •
KOREOGRAFIKA Magdalena Reiter •
OBLIKOVALEC SVETLOBE Pascal
Mérat • AVTOR VIDEOPROJEKCIJ
Andrej Intihar • LEKTOR LANGUAGE
CONSULTANT Arko • SVETOVALEC ZA
FRANCOŠČINO Primož Vitez • ASISTENT
KOSTUMOGRAFIKA Andrej Vrhovnik

22. 10. 2015	20.00 ŠTUK	AGRFT
--------------	--------------	-------

Eugène Ionesco

Plešasta pevka

Produkcija IV. semestra
GLR, DI in DSU
Predstava traja 1 uro
in nima odmora.

REŽISERKA Mojca Madon
PREVAJALEC Srečko Fišer
DRAMATURGI Lea Kukovičič,
Jure Mavrič, Lev
Mastnak Trobentar,
Ana Kovačič, Ana Nuša
Kalanj, Dhyana Mlakar
SCENOGRAFKA Eva Brvar Ravnikar
KOSTUMOGRAFIKA Tina Bonča
OBLIKOVALECA SVETLOBE
Mojca Madon

IGRAJO

GA. SMITH Doroteja Nadrah
G. SMITH Timon Šturbej
GA. MARTIN Tamara Avguštin
G. MARTIN Rok Prašnikar

MENTORJI

DRAMSKA IGRA IN GLEDALIŠKA

REŽIJA

ed. prof. Jožica Avbelj

doc. Jernej Lorenci

DRAMATURGIJA

doc. dr. Blaž Lukan

SCENOGRAFIJA

doc. mag. Jasna Vastl

KOSTUMOGRAFIJA

red. prof. Janja Korun

asist. mag. Tina Kolenik

JEZIK IN GOVOR

asist. mag. Nina Žavbi Milojevič

Plešasta pevka je predstava o samoprezentaciji. O človeku, ki je gledan in se tega ves čas zaveda, zato temu podreja vse svoje gibe, besede in dejanja. O dveh zakonskih parih, ki kažeta svoje atribute, prikrivata pa lastne pomanjkljivosti. Gospod in Gospa Martin ter Gospod in Gospa Smith so del navidezno popolnega mikrokozmosa, kjer obstajajo zgolj za nekoga drugega in živijo v prepričanju, da so opaženi, vse do trenutka, ko se zavejo, da ni nikogar drugega, kot oni sami.

Ana Kovačič

Pogovor s Tonetom Partljičem

Salon modernih umetnosti v Mariboru. V prostor, kjer se že tako počutim povsem domače, prijetno, sem čakala pogovor s Tonetom Partljičem, slovenskim pisateljem, dramatikom, scenaristom, predvsem pa komediografom. Pogovor se je pričel. Ob Partljiču so sedeli še drugi pomembni člani zasedbe »salonsko-odrske veličastnih šest« ki so kreirali včerajšnji pogovor. Naj omenim samo Janeza Karlina, nekajkratnega člana gledališkega sveta SNG Maribor, ki nam je pogovor takoj popestril z velikom ščepcem svojega humorja: »Dan brez smeha je izgubljen dan. In ker imamo za predsednika današnjega srečanja komediografa, mislim, da je prav začeti srečanje tako. S smehom.« Pričakovala sem klasičen intervju. Pričakovala

sem več o zgodovini Borštnika. Pričakovala sem drugačno atmosfero. A pogovor, ozračje, vsi tisti pozitivni ljudje. Zdelo se je, kot da sestankujejo staroste Borštnikovega srečanja. Tudi sam Partljič je dejal, da imamo sestanek in bomo na koncu sprejeli sklepe. Pa smo jih res. Ampak ko potegnem črto, ne morem mimo tega, da sem se počutila kot soustvarjalka. Mi, obiskovalci, smo v veliki meri usmerjali dogodek. In zato sem na koncu pogovora povprašala gospoda Partljiča o tem, kako on vidi današnje gledališče: »Veš, kako je. Star sem 75 let in na gledaliških odrih sem dal skozi marsikaj. Naj režiserji poskušajo sto svetov, počasi se bo zadeva razjasnila. So predstave, v katere marsikaj ne sodi, saj so dobre in potem, npr. golota vse pokvari.

Ernst Toller

Hinkemann

SNG Drama Ljubljana

Premiera 26. 9. 2014

Predstava traja 1 uro 35 minut in nima odmora.

REŽISER Marko Čeh • PREVAJALEC Srečko Fišer • DRAMATURINJA Eva
Kraševac • SCENOGRAF Marko Turkuš • KOSTUMOGRAFIKA Branka Pavlič •
SKLADATELJ Branko Rožman • LEKTORICA Tatjana Stanič • OBLIKOVALEC
SVETLOBE Vlado Glavan • ASISTENTKA DRAMATURGINJE Anja Pirnat

IGRAJO

HANS CASTORP Aljaž Jovanović • JOACHIM ZIEMSEN Romeo Grebenšek •
LODOVICO SETTEMBRINI Igor Samobor • LEO NAPHTA Marko Mandić •

DVORNI SVETNIK BEHRENS Vladimir Jurc •

DR. KROKOWSKI Luka Cimprič • MADAME CLAUDIA CHAUCHAT

Nataša Barbara Gračner • MYNHEER PIETER PEEPERKORN Ivo Ban •

GOSPA STÖHR Silva Čušin • MARUSJA Patrizia Jurinčič AGRFT •

PARAVANT Gašper Jarni k. g. • HERMINE KLEEFELD Saša

Mihelčič • GOSPOD ALBIN Lovro Finžgar AGRFT • ADRIATICA

VON MYLENDONK Sabina Kogovšek • STREŽNICA Nina Valič

Tragedija v treh dejanjih nemškega ekspresionista Ernsta Tollerja je zgodba o človeku, katerega ideali in pogled na svet se obrnejo na glavo. Napisal jo je med letoma 1920–1921 v zaporu, kjer je bil dalj časa zaprt zaradi sodelovanja pri Münchenski republiki svetov. Hinkemann je človek, ki ga je zaznamovala prva svetovna vojna. Fizična kastracija na bojišču mu ne predstavlja le telesne izgube, temveč tudi izgubo želene prihodnosti. Po vrnitvi poskuša svoje življenje ponovno sestaviti skupaj. Hinkemann išče svoje mesto v svetu in poskuša zaživeti po lastnih prepričanjih. Ko se zave, da je na tej poti odvisen od samega sebe, da mu zunanje sile ne zagotavljajo osebne sreče, se odpove vsem ideologijam in prevzame odgovornost za lasten obstoj. Konfrontira se s političnimi idejami in družbenim sistemom; postane iskalec osebne resnice in sreče. Njegova zmožnost sočustvovanja, humanizem in senzibilnost so novo odkrite sposobnosti, ki mu jih je prineslo soočenje z grozotami in lastno izgubo. Hinkemann postane junak, ki predstavlja idejo sočutja in ljubezni v času, ko tega ni (bilo) v izobilju.

»Morda je ravno preživetje neopisljivih grozot in zaznamovanost z neizbrisno izkušnjo tisto, kar Hinkemanna spremeni v človeka prihodnosti? Morda je to edina pot resničnega napredka?« Eva Kraševac

Deja Bečaj

Tudi Vlado Novak je rekel, da je med eno predstavo cel čas molil, da se igralka ne bo slekla, ker je bila predstava tako dobra. A tudi gledališče gre s časom naprej. Danes govorimo veliko o performansu, ker je to že fizična predstava. A potrebno se je zavedati, da smo narod, ki ima korenine v literarnem gledališču. Naše gledališče je literarno. « K temu bi dodala le še: hvala, gospod Partljič. Navdihnili ste me, za tale sestavek. Navdihnili ste me, ne samo za tale sestavek. Navdihnili ste me, ko ste mi kasneje še dejali, da tudi vi pogrešate klasične komedije oziroma predstave na odru. Pa le nisem edina. Še obstaja upanje. Hvala Vam za to.

Vita Zgoznik

Simpozij: Scenske umetnosti, migracije, politika - Slovensko gledališče kot sooblikovalec medkulturnih izmenjav (1. dan)

Včeraj, v sredo 20. oktobra, se je v okviru Borštnikovega srečanja odvila mednarodna znanstvena konferenca z naslovom »Scenske umetnosti, migracije, politika: Slovensko gledališče kot sooblikovalec medkulturnih izmenjav«. Vodja in glavna organizatorica je bila dr. Barbara Orel, izredna profesorica za dramaturgijo in študije scenskih umetnosti na ljubljanski Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo ter vodja raziskovalne skupine UL AGRFT. Na Rektoratu Univerze v Mariboru, v dvorani Antona Trstenjaka se je tako od 9.30. do približno 18.30. ure zamenjalo kar dvanajst vrhunskih predavateljev, vsak s svojo raziskavo, posvečeno prav temu srečanju.

Po uvodnih besedah Tomaža Gubenška, dekana UL AGRFT, sta nabito polno dvorano nagovorili še umetniška direktorica Festivala Borštnikovo srečanje Alja Predan in dr. Barbara Orel: Nato je pred mikrofoni prvi stopil Aleš Gabrič, doktor zgodovine, ki nam je orisal območje med slovenstvom in svetovljanstvom na podlagi velikih Slovencev. Zatem je svoje predavanje o vrednotenju in vrednotah medkulturne uprizoritve izvedla glavna zvezda konference, zaslužna profesorica Univerze v Warvicku Janelle Reinelt, znano ime teatrološkega sveta.

Po prvih dveh, nekoliko daljših predavanjih in obveznem odmoru za kavo, se je zvrstilo

pet predavateljev. O nemškem gledališču na Slovenskem, v obdobju od konca 19. do začetka 20. stoletja, je spregovorila mag. Sandra Jenko. Zatem je nastopila Darja Koter, redna profesorica za zgodovino glasbe na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Predstavila nam je delovanje ljubljanske Opere v obdobju ravnatelja Mirka Poliča ter le-to povezala z evropsko kulturno migracijo tistega časa. Naslednji je nastopil dr. Aldo Milohnič, predavatelj zgodovine gledališča na UL AGRFT, ki se je v svoji raziskavi ukvarjal s tremi najpomembnejšimi predstavniki slovenske avantgardne režije: s Pregarcem, Delakom in Stupico. Sledil je teatrolog Hasan Zahirovič, ki nam je povedal nekaj o tesnih slovensko-čeških stikih v prvi polovici 20. stoletja in danes, nato pa ga je tematsko dopolnil še zadnji predavatelj Uroš Trefalt, ki se je osredotočil na dotično povezovanje v svetu lutk.

Popoldanski sklop predavanj se je imenoval »Politika, estetika in etika medkulturnih izmenjav«. Predavatelji so se osredotočili na slovenski in jugovzhodni prostor. Nastopili so: dr. Milena Dragičević Šešić in zatem Katarina Pejović, ki sta se osredinili na povezavo slovenskega in jugovzhodnega prostora (predvsem na države nekdanje Jugoslavije), dr. Blaž Lukan, ki je predaval o

Ljubiši Ristiću v Sloveniji, dr. Tomaž Toporišič je spregovoril o percepciji postdramskega gledališča in dr. Barbara Orel, ki je raziskovala uprizorjanje nacionalne identitete na slovenskih proslavah ob dnevu državnosti. Udeleženci strokovnega seminarja so tako dobili ogromno novih informacij na področju scenskih umetnosti, migracij in politike, organizatorji pa so lahko zadovoljni tako z obiskom kot z izvedbo. Drugi del konference se bo odvil danes na istem mestu od 10. do 17.30. ure.

Kaja Novosel

Refleksije

Hlapci

Z bučnim aplavzom in ovacijami smo gledalci pospremili z odra tokrat nekoliko drugačno izvedbo Cankarjevih *Hlapcev*. Kri nam je ledenela ob srditem glasu in srepem pogledu Radka Poliča oziroma večnega grešnega kozla, nekomformističnega Jermama. No, kakor za koga. Mi smo (z rahlim presedenjem med predstavo) lahko podrobno opazovali dogajanje iz obeh zornih kotov in sredin. Dobesedno. Na tem kaotičnem pohodu se jih sicer nekaj tudi spotakne ob Jermama, enako kot pred stotimi leti. Pa smo šli naprej. Sama po sebi razumljiva gesta, kadar gre dramo večnega spopada med eno in drugo stranjo. Zakaj večnega? Na to vprašanje nam odgovori Župnik sam: »Kajti ena beseda je, ki je živa in vsem razumljiva: oblast. Živa je od vekomaj, vseh besed prva in zadnja.« Oblast, torej. Oblast pomeni moč. Moč pa pomeni ... Vsi vemo, kaj pomeni. Verjamem, da se je prav vsak izmed nas vsaj enkrat med predstavo vprašal: kdo pa so hlapci in

kdo Jermami današnjega časa? Ne, ne gre za floskulo, gre za ključno vprašanje, ki smo si ga celo dolžni postaviti. So hlapci ljudje, ki še vedno obnemijo ob »Župniku«? Plešejo »čakača« v ritmičnih pridigah? So to morda nevedni, lahko vodljivi posamezniki, ki so avtoritete izjemno veseli? Zdi se, da imamo tudi danes raje oči na široko zaprte, kakor da zaposlimo um. Ali lahko kaj spremenimo? In tako sto let kasneje ugotovimo, da vrh Cankarjeve dramatike nazorno slika današnji *status quo*. In kaj nam preostane? »Pokôri se, ne upiraj se, je poglavitna zapoved; vse drugo je privesek in olupšava. Kdor se ravna po tej zapovedi, mu bodo grehi odpušteni; kdor jo prelomi, bo smrti deležen.« Imamo glasove. Nismo hlapci. Ne slišim. »Nismo hlapci!« Vse je na nas in izključno na nas, za nas. Sodbo si bomo pisali sami. In prav je tako.

Sindi Kustec

Evropa, monolog za mater Korajžo in njene otroke

Mit ostaja mit? Evropa – belo dekle na belem biku še danes poskuša ostati belo, neomadeževano. Tako vsaj pravi v svoji ljubezenski grožnji ... pardon ... vojni izpovedi. V pripoved osrednjega lika, Evrope, so brechtovski vpleteni songi, ki skupaj z rdečo nitjo predstave tematizirajo refleksijo zgodovinskih obdobij evropske zgodovine. (Pri tem je mogoče najti vzporednice z letošnjo otvoritveno predstavo FBS – smo torej Evropejci v obdobju refleksije, premisleka svoje zgodovine? Premisleka evropskega centralizma, samo-prespraševanja?) Zakaj samo sprašujemo in nič ne odgovarjamo! Počelo naše evropske civilizacije je mit in ostaja mit. Nekaj, v kar hočemo verjeti. Nekaj, v kar hočemo, da verjamejo tudi drugi. Pa je to res tako narobe? Je res tako zelo narobe imeti upanje, imeti sanje, imeti zatočišče v sebi. Imeti mambo, za katero verjameš,

da te bo vedno toplo sprejela v objem. Biti brez mame, a verjeti, da na svetu obstajajo upanja, obstajajo mame. In jih poiskati. Zakaj ne imeti cilja, upanja, borbenega duha. Zakaj zmeraj poslušati standardne tožbe o položaju sveta na eni strani in nasvet »Saj nima smisla« na drugi? Vedno zgolj kritika, nikoli predlogov. Morda pa ima smisel verjeti, ustvarjati. Verjeti. Ustvarjati.

Katja Marki

FOTO: MATEJ KRISTOVIČ IN BOŠTJAN LAH

Zapis iz dnevnika: Gledališče-zatočišče

Že nekaj dni »Borštnika« je za nami. Vsi, ki smo na ta ali oni način vključeni v ta poseben dogodek v prestolnici kulture, smo nemirni te dni. Pa ne mislim s tem nič slabega. Energija je neverjetna. »Zakaj gledališče?« dobim vprašanje. »Pa od kod tebi čas za ta dodaten opravke?«. Poskušam uloviti mozaik odgovorov in jih spraviti v enoznačno misel, ki bo razumljiva sogovorniku. Saj res, zakaj? Kaj je ta enigma gledališč, ki nas vedno znova vleče k sebi? Saj ima človek vendar dovolj lastne drame v življenju. Najprej nas tarejo čisto otroške skrbi, potem čez leta spet sladko-grenka skrb za lastne otroke. Nato plačevanje in tudi polaganje računov. Izgubimo se v vrvežu papirjev, nenehnem zvonjenju telefonov in rokov oddaje česar koli že. Vse dokler ne zdrsnemo v svoj sedež medlo osvetljene dvorane. Oder zastrt, ljudje v nestrpnem pričakovanju še govorijo drug čez drugega. Ampak samo dokler dvorane ne prekrije mrak in besede obnemijo. Naslednjih nekaj ur je samo naših in lahko damo ves svet »na tiho«, če se nam le zahoče. Dihamo in se smejemo skupaj z junaki na odru, kot da smo eno (no, kdaj pa kdaj nam iz očesa kane tudi kakšna solza, seveda). Počutimo se živo, kot že dolgo ne in prerajeno, ko odmeva katarzičen aplavz po koncu predstave. In tako je gledališče nenaadoma postalo rima na zatočišče. Zatočišče pred našimi dramatičnimi in vse hitrejšimi življenji. In če se mene vpraša, je ta rima popolna.

Sindi Kustec

Kdo smo

Alja Predan, umetniška direktorica
Amelia Kraigher, selektorica
Danilo Rošker, direktor SNG Maribor

Daša Šprinčnik, izvršna producentka in PR
Špela Lešnik, producentka mednarodnega programa
Ksenija Repina Kramberger, urednica publikacij in spletnih strani, voditeljica pogovorov o knjižnih novitetah
Mojca Planšak, Gordana Lacić, Branka Nikl Klampfer, Jasmina Godec, Mojca Kolar, Kristina Koter, produkcija

Nevenka Pašek, organizatorica prodaje in oglaševanja
Darko Štandekar, tehnični vodja
Nenad Cizl, oblikovalec
Boštjan Lah in Matej Kristovič, fotografa
Saša Huzjak, spletni skrbnik
Franci Rajh, arhivar

Simona Hamer in Nejc Valenti, voditelja pogovorov o predstavah

Strokovna žirija
Zala Dobovšek, Krištof Jacek Kozak, Nina Mitrovič, Katja Perat, Mikko Roiho
Žirija za Borštnikov prstan
Janez Hočevar, Vinko Möderndorfer, Mojca Jan Zoran Metod Pevac, Alja Predan
Strokovna skupina
Aleš Novak, Tatjana Ažman, Gregor Butala, Mojca Jan Zoran, Blaž Lukan

Maribor, oktober 2015

Bilten FBS
ISSN 2385-8818
Odgovorna urednica Ksenija Repina Kramberger
Urednica Manja Gatalo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

